

Jacek DWORZECKI*

WYBRANE INSTYTUCJE WOBEC PRZESTĘPCZOŚCI HANDLU LUDŹMI W POLSCE. WPROWADZENIE DO PROBLEMATYKI

Streszczenie:

Niniejszy artykuł przedstawia (w zarysie) rolę Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Prokuratury Generalnej, które z racji ustawowych i doktrynalnych zobowiązań zajmują się problematyką zwalczania przestępczości handlu ludźmi w Polsce. Ponadto w tekście przybliżono pojęcie handlu ludźmi w literaturze przedmiotu, omówiono instrumenty prawne wykorzystywane w zwalczaniu tej formy przestępczości w Polsce a także scharakteryzowano Międzyresortowy Zespół do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi.

Słowa kluczowe: handel ludźmi, Ministerstwo Sprawiedliwości, Prokuratura Generalna, Międzyresortowy Zespół do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi

Wstęp

Z danych Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji (ang. *International Organization for Migration*; fr. *l'Organisation internationale pour les migrations*) wynika, że liczba przypadków handlu ludźmi – szczególnie do pracy przymusowej, stale wzrasta. W ostatnich latach odnotowano 27% przyrost tej formy bardzo poważnej przestępczości, która w liczbach bezwzględnych wyrażała się m.in. w kontekście najmłodszych mieszkańców naszego globu, następująco: 2008 r. – 1565, a w 2011 r. – 2040 ujawnionych przestępstw handlu dziećmi¹.

---

* dr hab. Jacek Dworzecki, prof. WSiFiP, Wyższa Szkoła Finansów i Prawa, ul. Tańskiego 5, 43-382 Bielsko-Biała, e-mail: jdworzecki@interia.pl

¹ Źródło: Informacja Międzynarodowej Organizacji do Spraw Migracji – MMD0078 dostępna na stronie: http://www.radaeuropy.sk/swift_data/source/dokumenty/ikre/publikacie/dokumenty/Bojprotiobchodovaniulusludmi.pdf, [uzyskano 02.09.2012 r.].

Podobne pejoratywne stanowisko reprezentuje UNICEF, zgodnie z którego danymi co roku na świecie około miliona dzieci staje się ofiarami handlu ludźmi w celach seksualnych, a przez ostatnie trzydzieści lat ponad 30 milionów dzieci rocznie straciło swoje dzieciństwo wskutek wykorzystywania seksualnego². Handel ludźmi do pracy przymusowej, słusznie określany mianem współczesnego niewolnictwa, stał się problemem globalnym, wykraczającym daleko poza granice państw i kontynentów³.

Przestępczość handlu ludźmi jest działaniem o wyjątkowym – w pejoratywnym tego słowa znaczeniu – charakterze. Ta forma przestępczości, która odznacza się wysokim stopniem koherentności i przeważnie międzynarodowym charakterem, znacząco różni się od innych kategorii najpoważniejszych przestępstw np. handlu bronią, materiałami wybuchowymi, narkotykami czy kradzionymi precjozami, dziełami sztuki itd. Efektywne zwalczanie handlu ludźmi wymaga innego, specjalnego podejścia ze strony formacji zajmujących się ustawowo wykrywaniem i ściganiem przestępstw. Należy pamiętać, że ofiary handlu ludźmi nie tylko doświadczają pozbawienia wolności, ale również naruszane są ich niezbywalne prawa, do których trzeba zaliczyć m.in.: prawo do życia, prawo do wolności osobistej, prawo do poszanowania sfery życia prywatnego, zakaz niewolnictwa czy jakiegokolwiek innej formy świadczenia pracy pod przymusem, zakaz tortur oraz innego okrutnego, poniżającego albo nieludzkiego traktowania, nie zapominając również o zakazie dyskryminacji w jakimkolwiek obszarze aktywności człowieka.

W związku z tym, w sytuacji zidentyfikowania przestępstwa handlu ludźmi, działania instytucji państwowych powołanych do zwalczania tego rodzaju czynów karalnych, powinny cechować się wysoką reaktywnością i zogniskowaniem wokół wykrycia i ujęcia sprawców przestępstwa, ich sprawiedliwego i bezstronnego osądzenia oraz udzielenia wszelkiej, dopuszczalnej prawnie i doktrynalnie pomocy ofiarom w tym:

- właściwa identyfikacja ofiary – kto jest faktycznie osobą pokrzywdzoną, ponieważ nie zawsze jest to oczywiste;

---

² J. Dworzecki, M. Ondicová, J. Mlýnek, *Słowacy wobec wybranych patologii społecznych*, wyd. Oficyna Drukarska Z. Spyra, Pszczyna 2013, s. 286-287.

³ Źródło: <http://www.human-trafficking-research.org>, [uzyskano 02.09.2012 r.].

- uwolnienie ofiar od odpowiedzialności karnej za popełnienie przestępstw, do których zostały zmuszone – np. posługiwanie się fałszywymi dokumentami dostarczonymi przez handlarzy ludźmi przy nielegalnym przekraczaniu granicy;
- ochrona danych osobowych – ukrycie tożsamości ofiary, a jeżeli zajdzie taka potrzeba również członków jej najbliższej rodziny;
- nadanie szczególnych uprawnień w ramach prowadzonego postępowania i procesu na etapie jurysdykcyjnym;
- udzielenie innej wszelkiej, niezbędnej pomocy np. wsparcia psychologicznego, ochrony fizycznej realizowanej przez Policję, pomocy przy zmianie miejsca zamieszkania, rekompensaty materialnej za doznana krzywdę oraz prawnego zadośćuczynienia, zagwarantowania ofierze przez organy państwowe powołane do zwalczania nielegalnego pobytu, czasu do odzyskania równowagi psychofizycznej (poprzez wstrzymanie procedury wydalenia z kraju w związku z nielegalnym pobytom ofiary na jego terenie, itp.).

Niniejszy artykuł przedstawia (w zarysie) rolę Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Prokuratury Generalnej, które z racji ustawowych i doktrynalnych zobowiązań zajmują się problematyką zwalczania przestępczości handlu ludźmi w Polsce. Ponadto w tekście przybliżono pojęcie handlu ludźmi w literaturze przedmiotu, omówiono instrumenty prawne wykorzystywane w zwalczaniu tej formy przestępczości w Polsce, a także scharakteryzowano Międzyresortowy Zespół do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi.

1. Pojęcie handlu ludźmi w literaturze przedmiotu-zarys

W przyjętych ramach objętościowych niniejszego opracowania nie sposób przytoczyć, czy też efektywnie komparować przynajmniej części ujęć definicyjno-interpretacyjnych, które wychodząc z doświadczeń przeszłości a oparte o teraźniejszość, obecne są we współczesnej literaturze przedmiotu poświęconej problematyce handlu ludźmi. Jednocześnie należy w tym miejscu zaznaczyć, że pod pojęciem handlu ludźmi można rozpatrywać co najmniej kilka form tej kategorii przestępczości, które bardzo często są ze sobą ściśle skorelowane. Przyjmując za I. Malinowską i J. Bryk typologię nawiązującą do handlu ludźmi, można wyróżnić następujące formy tej infernalnej przestępczości:

- wykorzystywanie seksualne (kobiet, mężczyzn, dzieci);
- praca przymusowa i o charakterze niewolniczym;
- zmuszanie do określonych czynów;
- zmuszanie do żebrania;
- wyłudzenie kredytów i świadczeń socjalnych;
- nielegalna adopcja;
- handel narządami, tkankami i komórkami ludzkimi⁴.

Niewątpliwie na konstrukcję przytoczonych poniżej (wykorzystywanych na arenie krajowej, jak i międzynarodowej) definicji przestępstwa handlu ludźmi wpłynął fakt, że jest ona oparta o trzy podstawowe komponenty tworzące złożony mechanizm tego przestępstwa, do których należy zaliczyć:

- działania o charakterze wykonawczym i logistycznym, m.in. nakłanianie i werbowanie ofiar; transport – nielegalne przetrzymywanie przez granice, wewnątrzkontynentalny przewóz w eskorcie; przetrzymywanie i przyjmowanie, np. podejmowanie starań o legalizację pobytu ofiary, która oficjalnie ma wykonywać prawnie dopuszczalną pracę, usługi itp.;
- wykorzystywane metody przechwycenia i spacyfikowania ofiary, m.in. za pomocą gróźb; zastraszania ofiary atakiem wymierzonym przeciwko członkom jej najbliższej rodziny – zwłaszcza wobec małoletnich dzieci; użyciem siły fizycznej lub innych form przymusu skierowanych bezpośrednio do ofiary lub do jej rodziny, np. czasowe, demonstratywne uprowadzenie członków jej rodziny; bezpośredniego uprowadzenia ofiary i poddania jej intensywnym zabiegom uzależnienia od twardych narkotyków bardzo często w połączeniu z systematyczną przemocą fizyczną i psychiczną; wprowadzenia w błąd, np. sfingowania sytuacji o zapotrzebowaniu na świadczenie specjalistycznych usług w danym regionie świata pod legendą otwierania lokalnych kurortów świadczących szeroki wachlarz usług SPA; za pomocą wykorzystania posiadanych koneksji i plenipotencji wynikających ze sprawowania władzy na różnych szczeblach funkcjonowania aparatu państwowego; poprzez wykorzystanie

---

⁴ I. Malinowska, J. Bryk, *Handel ludźmi i przestępstwa towarzyszące*, [w:] *Przestępczość zorganizowana. Fenomen. Współczesne zagrożenia. Zwalczanie. Ujęcie praktyczne*, (red.) W. Jasiński, W. Mądrzejowski, K. Wiciak, wyd. WSPol, Szczytno 2013, s. 90-95.

słabości oraz uzależnień ingerujących w konstrukcję psychofizyczną ofiary; wręczania i przyjmowania korzyści majątkowych np. w celu uzyskania zgody osoby sprawującej kontrolę prawną lub faktyczną nad ofiarą);

- forma wykorzystania ofiary handlu ludźmi, m.in. do prostytuowania się, pracy przymusowej, niewolnictwa (lub podobnych praktyk), nielegalnego pobrania organów, tkanek, zmuszania do żebrania, nakłaniania do wyłudzenia kredytów i świadczeń socjalnych, w celu nielegalnej, poza systemowej adopcji.

Biorąc pod uwagę wszystkie powyższe elementy należy stwierdzić, że przestępstwo handlu ludźmi to złożony i wieloetapowy proces wzajemnie suplementujących się działań, a nie jeden łamiący obowiązujące prawo akt, który został dokonany w określonym miejscu i czasie.

Od 2000 r. najpowszechniej wykorzystywaną, międzynarodową definicją handlu ludźmi jest ta zawarta w *Protokole z Palermo*⁵, w którym w art. 3, sygnatariusze dokonali kompleksowego zunifikowania tego przestępstwa, co miało zredukować istniejące różnice pomiędzy krajowymi systemami prawnymi, a także ustanowić wiążące standardy dla wewnątrzpaństwowych porządków prawnych. W świetle ww. aktu: handel ludźmi oznacza werbowanie, transport, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osób z zastosowaniem gróźb lub użyciem siły, lub też z wykorzystaniem innej formy przymusu, uprowadzenia, oszustwa, wprowadzenia w błąd, nadużycia władzy lub wykorzystania słabości, wręczenia lub przyjęcia płatności lub korzyści dla uzyskania zgody osoby mającej kontrolę nad inną osobą, w celu wykorzystania. Wykorzystanie obejmuje, jako minimum, wykorzystanie prostytutki innych osób lub inne formy wykorzystania seksualnego, pracę lub usługi o charakterze przymusowym, niewolnictwo lub praktyki podobne do niewolnictwa, zniewolenie albo usunięcie organów. Ponadto w tej części *Protokołu...* wskazano, że „...zgoda ofiary handlu ludźmi na zamierzone wykorzystanie, o którym mowa pod literą (a) (pierwszy człon art. 3 – przyp. JD), nie ma znaczenia, jeżeli posłużono się

---

⁵ Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r. Ratyfikacja Protokołu nastąpiła 26 września 2003 r., Dz. U. z 2005 r. Nr 18, poz. 160.

którąkolwiek z metod, o której mowa pod literą (a)”⁶. Ponadto „...werbowanie, transport, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie dziecka celem jego wykorzystania uznawane jest za ‘handel ludźmi’ nawet wówczas, gdy nie obejmuje żadnej z metod, o której mowa pod literą (a)”⁷.

Natomiast na gruncie rodzimym, skonkretyzowano nowelizacją przestępstwo handlu ludźmi w obowiązującej ustawie – Kodeks karny (o czym w dalszej części opracowania), a także zawarto w sporządzonej w Warszawie w dniu 16 maja 2005 r. *Konwencji Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi*⁸. Przestępstwo handlu ludźmi zostało scharakteryzowane w art. 4 Konwencji, przy czym treść tego artykułu jest identyczna z zapisami art. 3 lit a-d *Protokołu...*, a *novum* stanowiło dodanie lit. e, która zawierała zdefiniowanie pojęcia ofiary, oznaczającego „...każdą osobę fizyczną będącą podmiotem handlu ludźmi”⁹.

Na przestrzeni ostatnich kilkudziesięciu lat społeczność międzynarodowa wypracowała wiele instrumentów prawnych, mających w swej istocie chronić podstawowe prawa i wolności człowieka. Do praw tych, które są naruszane w związku z przestępstwem handlu ludźmi należy zaliczyć m.in. prawo do życia, prawo do wolności i bezpieczeństwa osobistego, prawo do ochrony sfery życia prywatnego, prawo do swobodnego przemieszczania się, zakaz propagowania jakiegokolwiek dyskryminacji (np. ze względu na pochodzenie, kolor skóry, język, narodowość, wyzwaną religię, preferencje seksualne, przekonania polityczne, płeć, sytuację majątkową, urodzenie lub jakiegokolwiek inne okoliczności) a także zakaz niewolnictwa i tortur oraz innego nieludzkiego i poniżającego traktowania.

W poniższej tabeli skategoryzowano wybrane akty prawa międzynarodowego, systematyzując zawarte w nich regulacje, które w swej esencji mają za zadanie ochronę niepodważalnych praw i wolności człowieka.

---

⁶ Tamże, część I. Postanowienia ogólne, art. 3, lit. a, b, c, d.

⁷ Tamże.

⁸ Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, sporządzona w Warszawie dnia 16 maja 2005 r., Dz. U. z 2009 r. Nr 20, poz. 107.

⁹ Tamże, art. 4, lit. e.

Tabela 1. Ochrona podstawowych praw i wolności człowieka w kontekście przestępczości handlu ludźmi w świetle obowiązujących aktów prawa międzynarodowego

AKTY PRAWA MIĘDZYNARODOWEGO*****	PRAWA CZŁOWIEKA*						
	PRAWO DO ŻYCIA	PRAWO DO WOLNOŚCI I BEZPIECZEŃSTWA OSOBISTEGO	ZAKAZ TORTUR ***	PRAWO DO SWOBODNEGO PRZEMIESZCZANIA SIĘ	ZAKAZ NIEWOLNICTWA **	PRAWO DO OCHRONY SFERY ŻYCIA PRYWATNEGO	ZAKAZ PROPAGOWANIA JAKIEJKOLWIEK DYSKRYMINACJI
Powszechna deklaracja praw człowieka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją 217/III A w dniu 10 grudnia 1948 r. w Paryżu.	Art. 3	Art. 3	Art. 5	Art. 13	Art. 4*****	Art. 12	Art. 2
Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284)	Art. 2	Art. 5	Art. 3	*****	Art. 4	Art. 8	Art. 14

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167)	Art. 6	Art. 9	Art. 7	Art. 12	Art. 8	Art. 17	Art. 2 Art. 26
Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 169).	.	Art. 7 pkt 2, lit. B Art. 8 pkt. 1	.	.	.	.	Art. 2 pkt.2 Art. 10 pkt.3
Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej otwarta do podpisu w Nowym Jorku dnia 7 marca 1966 r. (Dz. U. z 1969 r. Nr 25, poz. 187).	.	Art. 1 Art. 5 lit. d, tir. 7-9	.	Art. 5 lit. i	.	.	Art.1,2,4,5-8,16
Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526).	Art. 6	Art. 37 pkt. b	Art. 37 pkt. a	.	.	Art. 16	Art. 2
Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18 grudnia 1979 r. (Dz. U. z 1982 r. Nr 10, poz. 71).	.	Art. 3 Art. 15	.	.	.	.	Art. 1,2,4,7,8,10-14,16,17
Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego	.	Art. 10 pkt. 1	Art. 4	.	.	.	Art. 1 pkt.1

traktowania albo karania, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 r. (Dz. U. z 1989 r. Nr 63, poz. 378).		Art. 11					
Konwencja Nr 182 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci, przyjęta w Genewie dnia 17 czerwca 1999 r., ratyfikowana przez Polskę 1 marca 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 139, poz. 1474).	.	Art. 3, lit. d	.	.	Art. 3, lit. a	.	.
Konwencja w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytucji (Dz. U. z 1952 r. Nr 41, poz. 278). Ratyfikowana na podstawie ustawy z dnia 29 lutego 1952 r. (Dz. U. z 1952 r. Nr 13, poz. 78).	.	Art. 17 Art. 20	.	.	.	.	.
Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych. Konwencja została otwarta do podpisu 25 października 2007 r. w Lanzarote podczas 28 Konferencji Europejskich Ministrów Sprawiedliwości.	.	Art. 31 pkt. 1	Art. 28	.	.	Art. 31 pkt. 1	Art. 2
Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, sporządzona w Warszawie dnia 16 maja 2005 r. (Dz. U. z 2009 r. Nr 20, poz. 107).	Art. 1	.	.	Art. 16	.	Art. 11	Art. 3

Międzynarodowa Konwencja o Ochronie Praw Wszystkich Pracowników - Migrantów i Członków Ich Rodzin, która została przyjęta 18 grudnia 1990 r. rezolucją 45/158 Zgromadzenia Ogólnego ONZ	Art. 9	Art. 16	Art. 10	Art. 8	Art. 11	Art. 14	Art. 1 Art. 7
Karta praw podstawowych Unii Europejskiej uchwalona i podpisana w dniu 7 grudnia 2000 r.	Art. 2	Art. 6	Art. 4	Art. 45	Art. 5	Art. 7	Art. 21

Legenda:

* Poza niezbywalnymi prawami, które ujęto w powyższej tabeli, również w art. 3 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej uchwalonej i podpisanej w dniu 7 grudnia 2000 r. podczas szczytu Rady Europejskiej w Nicei w imieniu trzech organów wspólnoty, tj.: Parlamentu Europejskiego, Rady UE oraz Komisji Europejskiej, zawarto niepodważalne prawo do poszanowania nietykalności każdego człowieka (zarówno w ujęciu fizycznym – somatycznym, jak i psychicznym – w tym poza znęcaniem się, również zakaz ingerowania czy manipulowania świadomością).

** Zakaz obejmuje również pracę o przymusowym lub obowiązkowym charakterze.

*** W tym zakaz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

**** W Powszechnej deklaracji praw człowieka nie zawarto zapisów zakazujących pracy przymusowej lub obowiązkowej.

***** Gwarancje do tego prawa zawarto w art. 2 Protokołu nr 4 suplementującego Europejską konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

***** W analizowanych aktach nie uwzględniono Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w dnia 15 listopada 2000 r. z uwagi na jej ramowy charakter. Specyfika odnosząca się do omawianej formy przestępczości została ujęta w protokołach (których nie uwzględniono w tabeli z uwagi na ograniczone ramy objętościowe tekstu) suplementujących niniejszy akt.

Źródło: Opracowanie własne

2. Instrumenty prawne wykorzystywane w zwalczaniu handlu ludźmi w Polsce - zarys

Do nowelizacji kodeksu karnego z 13 kwietnia 2007 r.¹⁰, która weszła w życie z dniem 8 czerwca 2010 r. krajowe organy prowadzące postępowania przygotowawcze mające na celu identyfikację przestępstwa handlu ludźmi, miały możliwość opierania się tylko o definicje wynikające z przytoczonych uprzednio rozwiązań prawa międzynarodowego. Dzięki wprowadzonym zmianom w kodeksie, identyfikację znamion przestępstwa handlu ludźmi oparto na dyrektywach prawa wewnętrznego.

Kolejnym *addendum* dotyczącym problematyki penalizacji handlu ludźmi, okazały się zmiany wynikające z ustawy z 20 maja 2010 r. o zmianie ustawy Kodeks karny, ustawy o Policji, ustawy Przepisy wprowadzające Kodeks karny oraz ustawy Kodeks postępowania karnego¹¹, które zaczęły obowiązywać od 8 września 2010 r. Wprowadziły one istotne zmiany w regulacjach odnoszących się do tego przestępstwa.

Aktualnie polski kodeks karny penalizuje handel ludźmi, a przestępstwo to zostało stypizowane w art. 115 § 22 i 23 oraz w art. 189a § 1 i 2¹². Ponadto ustawa K.k. zawiera także inne sankcje, które

¹⁰ Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589 z późn. zm.

¹¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 98, poz. 626.

¹² Art. 115 § 22. Handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem: 1) przemocy lub groźby bezprawnej, 2) uprowadzenia, 3) podstępu, 4) wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania, 5) nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności, 6) udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka albo w celu po-zyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom ustawy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt. 1-6. Art. 115 § 23. Niewolnictwo jest stanem zależności, w którym człowiek jest traktowany jak przedmiot własności. Art. 189a § 1. Kto dopuszcza się handlu ludźmi, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3. Art. 189a § 2. Kto czyni przygotowania do popełnienia przestępstwa określonego w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Źródło: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553.

w bezpośredni lub pośredni sposób odnoszą się do tej formy czynów zabronionych, w tym: art. 191 § 1 i 2, art. 203, art. 204 § 1-3, art. 211a¹³.

Należy zaznaczyć, że w polskim systemie ochrony prawnej znajduje się zdecydowanie więcej aktów o charakterze powszechnie obowiązującym, które w swej treści zawierają zapisy mające na celu ochronę obywateli przed przestępczością handlu ludźmi czy też innymi powiązanymi z nią deliktami. Pośród tych regulacji możemy wskazać, m.in.:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r.¹⁴;
- Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy¹⁵;
- Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary¹⁶;
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach¹⁷;
- Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych¹⁸;

---

¹³ Art. 191 § 1. Kto stosuje przemoc wobec osoby lub groźbę bezprawną w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Art. 191 § 2. Jeżeli sprawca działa w sposób określony w § 1 w celu wymuszenia zwrotu wierzytelności, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Art. 203. Kto przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie, doprowadza inną osobę do uprawiania prostytucji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Art. 204 § 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłania inną osobę do uprawiania prostytucji lub jej to ułatwia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. § 2 Karze określonej w § 1 podlega, kto czerpie korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez inną osobę. § 3 Jeżeli osoba określona w § 1 lub 2 jest małoletnim, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. Art. 211a K.k. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zajmuje się organizowaniem adopcji dzieci wbrew przepisom ustawy, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Źródło: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553.

¹⁴ Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483; Np. artykuł 24 ustawy zasadniczej, który stanowi, że: „...Praca znajduje się pod ochroną Rzeczypospolitej Polskiej. Państwo sprawuje nadzór nad warunkami wykonywania pracy”.

¹⁵ Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141.

¹⁶ Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1661.

¹⁷ Dz. U. z 2003 r. Nr 128, poz. 1175.

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁹;
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy²⁰;
- Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów²¹;
- Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw umyślnych²²;
- Ustawa z dnia 16 lutego 2007 o zmianie ustawy o pomocy społecznej²³.
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy²⁴;
- Ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej²⁵;
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach²⁶;

Poza ww. aktami prawnymi, do zapobiegania i zwalczania przestępczości handlu ludźmi przyczyniają się również inne ustawy, przede wszystkim te regulujące funkcjonowanie formacji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny w Polsce, a także określające rolę pozostałych instytucji administracji państwowej oraz wskazujące na zadania samorządów lokalnych w zakresie kształtowania bezpieczeństwa społeczności lokalnych czy też warunkujące uzyskanie przez potrzebujących wsparcia od państwa. Zatem ustawy, m.in.: o Policji, o Straży Granicznej, o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu, o Najwyższej Izbie Kontroli, o Służbie Więziennej, o samorządzie gminnym, o strażach gminnych czy o pomocy społecznej, to bardzo istotne elementy krajowego systemu stworzonego w celu efektywnego przeciwdziałania i zwalczania przestępczości handlu ludźmi.

Właściwie skonstruowane instrumenty prawne, które w swoim ekstrakcie odpowiadają współczesnym realiom życia społecznego

---

¹⁸ Dz. U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1608.

¹⁹ Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593.

²⁰ Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001.

²¹ Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1411.

²² Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1415.

²³ Dz. U. z 2007 r. Nr 48, poz. 320.

²⁴ Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 589.

²⁵ Dz. U. z 2012 r., poz. 769.

²⁶ Dz. U. z 2013 r., poz. 1650.

w danym kraju (regionie świata), są immanentnym komponentem wielopłaszczyznowych, synergicznych działań podejmowanych przez wszystkie organy i instytucje administracji państwowej na rzecz poprawy poziomu szeroko pojętego bezpieczeństwa.

3. Instytucje administracji państwowej podejmujące działania w zakresie zwalczania przestępczości handlu ludźmi w Polsce - zarys

Handel ludźmi niewątpliwie należy do najbardziej złożonych i wieloaspektowych form przestępczości. Ten trudny do udowodnienia czyn zabroniony, jest najczęściej popełniany wspólnie z innymi deliktami, zwłaszcza nacechowanymi czynnikami o kryminalnym charakterze. Aby omawiany proceder charakteryzował się satysfakcjonującym światem przestępczym współczynnikiem finansowym, praktycznie zawsze jest on powiązany z działalnością zorganizowanych grup przestępczych.

Podejmowanie inicjatyw wymierzonych w tę i inne formy przestępczości zorganizowanej, musi odbywać się przy zachowaniu pełnej synchronizacji działań realizowanych przez właściwe merytorycznie jednostki i komórki organizacyjne wchodzące w skład największych formacji mundurowych w naszym kraju. Poza zwalczaniem, ważną kwestią jest również profilaktyka, identyfikacja czy wstępna reakcja na ujawniony dystraktor handlu ludźmi. W tym obszarze pole do działań mają poza resortami siłowymi i wymiarem sprawiedliwości (MSW, MS) także inne działy administracji państwowej (MSZ, MZ, MPiPS, MEN) oraz pozostałe urzędy administracji rządowej, organy kontroli i nadzoru, autogenne ciała doradcze a także organizacje pozarządowe. Z uwagi na przyjęte ramy objętościowe niniejszego tekstu, w jego dalszej części zostaną omówione tylko dwie instytucje tworzące trzon organów ścigania w Polsce. Nie uwzględniono w tej części opracowania Policji, która stanowi filar ww. systemu zwalczania przestępczości, ponieważ tej formacji zostanie poświęcony odrębny tekst.

3.1. Międzyresortowy Zespół do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi

W skład omawianego gremium utworzonego na podstawie zarządzenia nr 23 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 marca 2004 r. w sprawie utworzenia Zespołu do Spraw Zwalczania i Zapobiegania

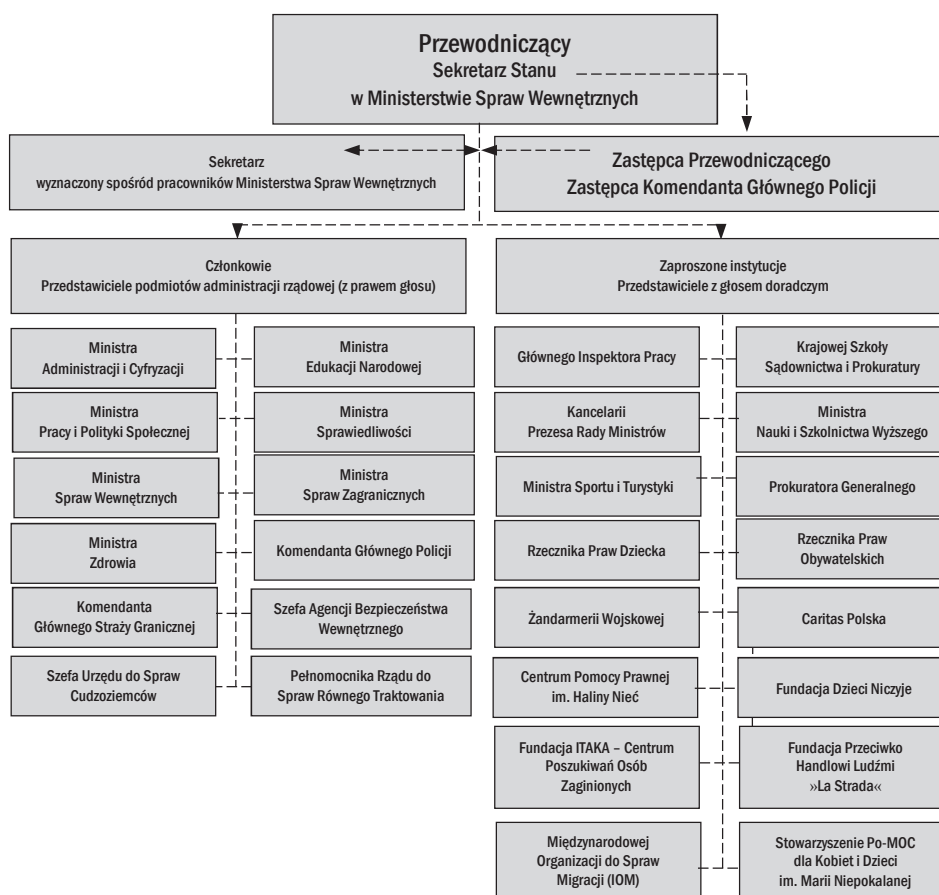
Handlowi Ludźmi²⁷ wchodzi osoby reprezentujące instytucje i podmioty administracji rządowej, przedstawiciele organizacji międzynarodowych, jak również osoby wywodzące się z organizacji pozarządowych. Pracami zespołu kieruje Sekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Aktywność tego ciała o opiniodawczo-doradczym charakterze koncentruje się wokół wielopłaszczyznowych inicjatyw zmierzających do skutecznego zwalczania i zapobiegania handlowi ludźmi. Zespół współpracuje w tym zakresie z organami administracji rządowej i podległymi im jednostkami organizacyjnymi, a także z podmiotami działającymi na poziomie samorządów lokalnych oraz organizacjami pozarządowymi.

Na poniższym wykresie przedstawiono schemat struktury organizacyjnej międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczania i Zapobiegania Handlowi Ludźmi.

---

²⁷ Ww. akt normatywny został dotychczas zmieniony zarządzeniami: Nr 23 Prezesa Rady Ministrów z dnia 2 marca 2005 r.; Nr 36 Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 czerwca 2011 r. oraz zarządzeniem Nr 32 Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 kwietnia 2012 r.

Schemat 1. Schemat struktury organizacyjnej międzyresortowego Zespołu do Spraw Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi (stan w dniu 01.02.2015 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zawartych na stronie <http://www.handelludzmi.eu>, [uzyskano 01.02.2015 r.]

Członkowie zespołu oceniają wybrane podmioty z realizacji zadań i wytycznych ujętych w „Krajowym Planie Działań przeciwko Handlowi Ludźmi”²⁸. Skład osobowy zespołu, którego funkcjonowanie określa

²⁸ *Krajowy plan działań przeciwko handlowi ludźmi na lata 2013-2015* przyjęty w dniu 20 maja 2013 przez Radę Ministrów. Celem głównym Planu jest stworzenie warunków koniecznych dla skutecznego przeciwdziałania handlowi ludźmi w Polsce i wsparcia ofiar tego przestępstwa. Natomiast do celów szczegółowych Planu zaliczono: Upowszechnienie wiedzy nt. zjawiska w szczególności w tzw. grupach ryzyka; Wzbogacenie oferty i podniesienie standardu działań służących wsparciu ofiar handlu ludźmi (w tym dzieci – ofiar handlu ludźmi); Poprawę skuteczności działań instytucji

regulamin²⁹, uzupełniają ponadto pracownicy Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Handlowi Ludźmi Departamentu Polityki Migracyjnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz wybrani, krajowi eksperci o uznanym autorytecie. Spotkania członków Zespołu organizowane są przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i odbywają się kilka razy w roku. Drobiazgowym i ustawicznym monitorowaniem działań podejmowanych przez poszczególne resorty oraz instytucje zwalczające handel ludźmi, w tym czuwaniem nad skutecznym przepływem informacji pomiędzy zainteresowanymi podmiotami, zajmują się członkowie Grupy Roboczej funkcjonującej w ramach Zespołu. Eksperti skupieni w trzech grupach problemowych zajmują się kwestiami: handlu dziećmi; organizowaniem efektywnego wsparcia dla osób, które doświadczyły przestępczości handlu ludźmi a także zachęcają różne instytucje do podejmowania działań o charakterze prewencyjnym, np. w postaci akcji, kampanii, programów czy szkoleń profilaktycznych.

3.2. Ministerstwo Sprawiedliwości

Odnosząc się do przyjętej w lutym 2014 r. *Strategii modernizacji przestrzeni sprawiedliwości w Polsce (na lata 2014-2020)* należy wskazać, że przyświecały jej cztery zasadnicze cele, tj.

- zwiększenie stabilności i ciągłości procesu modernizacji przestrzeni sprawiedliwości;
- wielokryterialne spojrzenie na funkcjonowanie przestrzeni sprawiedliwości;
- usytuowanie obywatela w centrum przestrzeni sprawiedliwości;
- zdefiniowanie podstaw do absorpcji środków UE w perspektywie 2014-2020³⁰.

---

odpowiedzialnych za ściganie przestępstwa handlu ludźmi poprzez doskonalenie narzędzi prawnych, struktur oraz wdrażanie najlepszych praktyk; Podniesienie kwalifikacji przedstawicieli instytucji i organizacji zaangażowanych w przeciwdziałanie handlowi ludźmi i wsparcie ofiar tego przestępstwa; Pogłębienie wiedzy nt. zjawiska handlu ludźmi i efektywności podejmowanych działań; Wzmocnienie współpracy międzynarodowej. Źródło: Krajowy plan działań przeciwko handlowi ludźmi na lata 2013-2015, s. 4, <http://www.handelludźmi.eu/hl/baza-wiedzy/krajowy-plan-dzialan>, [uzyskano 01.02.2015 r.].

²⁹ Regulamin przyjęty na XII posiedzeniu Zespołu... w dniu 20 lipca 2011 r.

³⁰ Źródło: *Strategia modernizacji przestrzeni sprawiedliwości w Polsce (na lata 2014-2020)*, Warszawa 2014, wyd. Ministerstwo Sprawiedliwości, ss. 78. Dokument został

Kwestia zapobiegania i efektywnego zwalczania przestępczości (w tym wspierania ofiar i bezzwłocznego osądzania sprawców) postrzegana w kontekście oczekiwań społecznych, stanowi immanentny element ww. strategii. Pośród czynów zabronionych szczególnie przyciągających uwagę opinii publicznej są również te delikty, które pośrednio bądź bezpośrednio wiążą się z handlem ludźmi, zwłaszcza jeżeli ofiarami stają się najsłabsze ogniwa każdej społeczności, tj. dzieci, kobiety czy inne osoby o znaczących niedomaganiach i ograniczeniach psychomotorycznych. Tak więc każdy podmiot (państwowy/samorządowy, pozarządowy itp.) partycypujący w obszarze bezpieczeństwa publicznego, podejmuje szereg działań mających w swej istocie realnie wpłynąć na poprawę poziomu bezpieczeństwa wszystkich obywateli.

Do inicjatyw zrealizowanych w ostatnich latach przez urząd pomocniczy Ministra Sprawiedliwości, dotyczących zwalczania handlu ludźmi należy wskazać, m.in.:

- powołanie z dniem 1 stycznia 2012 r. w oparciu o dyspozycje ustawy z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska³¹, *Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej*, który posiada status państwowego funduszu celowego. Środkami finansowymi zgromadzonymi na kontach funduszu³², które zgodnie z art. 43§ 7 i 8 k.k.w. są wygenerowane z wynagrodzenia przysługującego za pracę skazanych (w wysokości 10% przychodów) dysponuje Minister Sprawiedliwości. Wsparcie jest przekazywane m.in. stowarzyszeniom, fundacjom, organizacjom oraz innym instytucjom, które statutowo świadczą jakkolwiek pomoc postpenitencjarną osobom osadzonym, opuszczającym zakłady karne i areszty śledcze oraz członkom ich najbliższej rodziny;

---

przygotowany przez członków zespołu roboczego, w skład którego wchodzili przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości, Prokuratury Generalnej, Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz Centralnego Zarządu Służby Więziennej. Tekst dokumentu zredagowano w Departamencie Strategii i Deregulacji Ministerstwa Sprawiedliwości.

³¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 227 z późn. zm.

³² Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, Dz. U. z 2014 r., poz. 189.

- implementację (nowelizacja K.k.) do polskiego systemu prawnego zapisów dyrektywy 2011/93/EU Parlamentu Europejskiego i Rady o zwalczaniu seksualnego wykorzystywania i niegodziwego traktowania w celach seksualnych dzieci i pornografii dziecięcej (uchylającej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW), co ma wzmocnić prawno-karną ochronę ofiar przestępstw handlu ludźmi. Nowelizacja wprowadziła do K.k. nowe przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, których potencjalnymi ofiarami mogą stać się wyłącznie dzieci, tj.: art. 197 § 3 oraz art. 200a K.k.³³;
- prowadzenie cyklicznych szkoleń dla sędziów, prokuratorów oraz przedstawicieli pozostałych działów administracji państwowej i organizacji pozarządowych z zakresu ochrony praw ofiar;
- redagowanie i kolportowanie materiałów szkoleniowych i informacyjnych dotyczących postępowania w sytuacji zidentyfikowania symptomów świadczących o możliwości zaistnienia przestępstwa handlu ludźmi czy innych czynów zabronionych skorelowanych wokół tego deliktu.

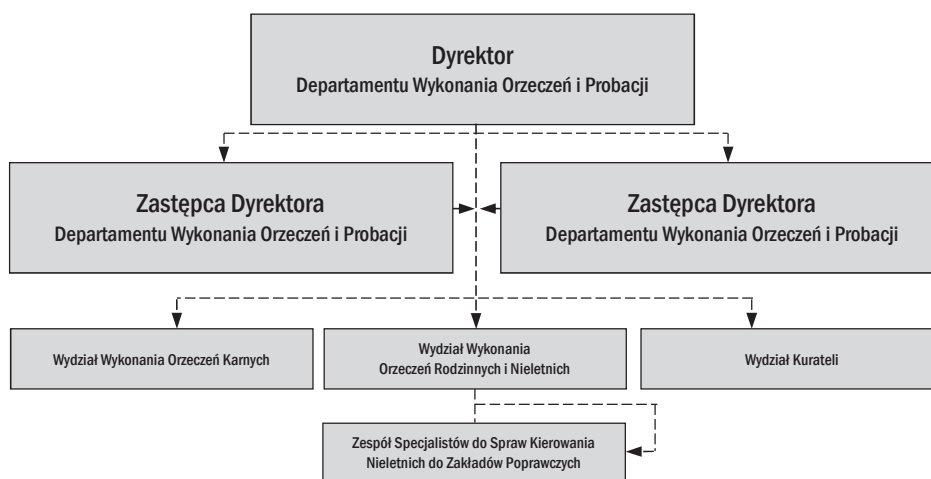
Na poniższym schemacie przybliżono organizację Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji w Ministerstwie Sprawiedliwości, który

---

³³ Art. 197, § 1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12. § 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. § 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia: 1) wspólnie z inną osobą, 2) wobec małoletniego poniżej lat 15, 3) wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3. § 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1-3 działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5; Art. 200a § 1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. § 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych, i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Źródło: Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny, Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553.

w zakresie realizowanych zadań zajmuje się m.in. zagadnieniami pomocy postpenitencjarnej.

Schemat 2. Schemat struktury organizacyjnej Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości (stan w dniu 01.02.2015 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Ministerstwa Sprawiedliwości [uzyskano 01.02.2015 r.]

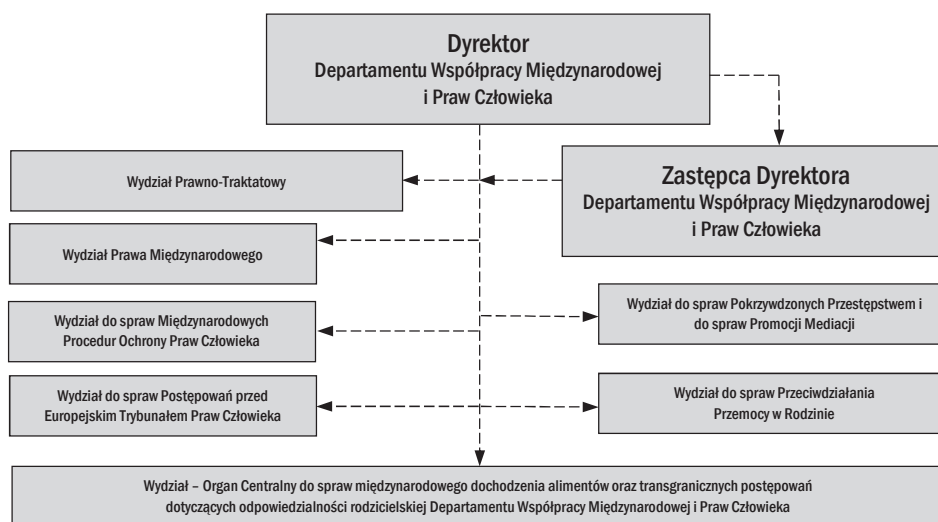
Do zadań Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości należą m.in.:

- zapewnienie obsługi prac Rady Głównej do Spraw Społecznej Readaptacji i Pomocy Skazanym;
- podejmowanie działań mających na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy postpenitencjarnej;
- prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w części dotyczącej pomocy postpenitencjarnej;
- prowadzenie spraw z zakresu sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości zwierzchniego nadzoru oraz nadzoru pedagogicznego nad zakładami poprawczymi i schroniskami dla nietletnich;
- opracowywanie rozwiązań dotyczących organizacji i funkcjonowania zakładów poprawczych i schronisk dla nietletnich; prowadzenie spraw

związanych z kierowaniem oraz przenoszeniem nieletnich do zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich³⁴.

Ponadto w strukturach Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka, funkcjonuje komórka ds. Międzynarodowych Procedur Ochrony Praw Człowieka. Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę organizacyjną ww. departamentu.

Schemat 3. Schemat struktury organizacyjnej Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka Ministerstwa Sprawiedliwości (stan w dniu 01.02.2015 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Ministerstwa Sprawiedliwości [uzyskano 01.02.2015 r.]

Pośród zadań dotyczących ochrony praw człowieka, jakie realizują pracownicy tego departamentu, należy wskazać:

- prowadzenie spraw związanych z udziałem Ministra Sprawiedliwości w pracach organizacji międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, w szczególności w pracach Organizacji Narodów Zjednoczonych, Rady Europy oraz Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, a także spraw związanych z zawieraniem umów międzynarodowych w tym zakresie;

³⁴ Źródło: <http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/struktura-organizacyjna/departament-wykonania-orzeczen-i-probacji> [uzyskano 01.02.2015 r.].

- podejmowanie działań zmierzających do zapewnienia zgodnego z aktualnymi standardami międzynarodowymi poziomu ochrony praw człowieka w zakresie wymiaru sprawiedliwości, w tym upowszechnianie treści orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i decyzji innych organów organizacji międzynarodowych;
- współpraca z Biurem Pełnomocnika Ministra Spraw Zagranicznych do Spraw Postępowań przed Międzynarodowymi Organami Ochrony Praw Człowieka w zakresie spraw dotyczących zarzutów naruszenia praw człowieka przez polski wymiar sprawiedliwości, w tym w szczególności przygotowywanie analiz i stanowisk Ministra Sprawiedliwości w zakresie zarzutów dotyczących postępowań toczących się w sądach powszechnych, podniesionych w skargach złożonych do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;
- monitorowanie i analizowanie orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w zakresie ich wpływu na akty prawne związane z zakresem działania Ministra Sprawiedliwości, w tym opiniowanie projektów aktów prawnych;
- przygotowywanie sprawozdań i komentarzy Rządu Rzeczypospolitej Polskiej dotyczących realizacji umów międzynarodowych z zakresu ochrony praw człowieka, w tym w szczególności Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych³⁵, Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania³⁶ oraz Europejskiej konwencji o zapobieganiu torturom oraz niehumanitarnemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu³⁷;
- podejmowanie działań mających na celu wsparcie i rozwój systemu pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem;
- prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w części dotyczącej pomocy osobom pokrzywdzonym przestępstwem, w tym dokonywanie kontroli sprawozdań z wykorzystywania dotacji pod względem merytorycznym;
- podejmowanie i koordynowanie realizacji zadań z zakresu działania Ministra Sprawiedliwości dotyczących przeciwdziałania przemocy

---

³⁵ Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167.

³⁶ Dz. U. z 1989 r. Nr 63, poz. 378.

³⁷ Dz. U. z 1995 r. Nr 46, poz. 238 oraz z 2000 r. Nr 21, poz. 261.

w rodzinie, w szczególności związanych z realizacją Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie³⁸.

Bardzo ważną inicjatywą wdrożoną w ostatnim czasie (19 maja 2014 r.) do bieżącej doktryny funkcjonowania resortu sprawiedliwości, było powołanie Rady do spraw Pokrzywdzonych Przepęstwem przez Ministra Sprawiedliwości. Do zadań powołanego ciała doradczego, w skład którego wchodzi przedstawiciele ministerstwa sprawiedliwości, ministerstwa spraw wewnętrznych, komendy głównej policji, prokuratury generalnej, a także organizacji pozarządowych należy:

- proponowanie rozwiązań o charakterze organizacyjno-praktycznym służących implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestęstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW³⁹;
- opiniowanie przedstawianych przez Ministra Sprawiedliwości projektów aktów prawnych, opracowań i propozycji rozwiązań służących wzmocnieniu pozycji osób pokrzywdzonych przestęstwem⁴⁰.

Przytaczając dane statystyczne pochodzące z baz informatycznych Ministerstwa Sprawiedliwości a skorelowane wokół przestępczości handlu ludźmi, należy wskazać, że np. w 2013 r. w sądach okręgowych orzekano łącznie 25 razy za czyn z art. 189a § 1 k.k. z czego w 23 sprawach zapadły wyroki skazujące. Wobec 19 osób orzeczono kary bezwzględnego pozbawienia wolności a w 3 przypadkach wykonanie kary zostało warunkowo zawieszono.

Zatem, jak wskazuje powyższe quasi-zestawienie, w przyjętej doktrynie krajowego orzecznictwa sądowego mamy do czynienia z twardą polityką, której zasadniczym celem jest wyeliminowanie z życia społecznego zagrożeń, jakie niosą ze sobą osoby zajmujące się handlem ludźmi.

³⁸ Źródło: <http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/struktura-organizacyjna/departament-wspolpracy-miedzynarodowej-i-praw-czlowieka> [uzyskano 01.02.2015 r.].

³⁹ Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012 r., s. 57.

⁴⁰ Źródło: Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości nr 114/14/DWMPC z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie powołania Rady do spraw Pokrzywdzonych Przepęstwem przez Ministra Sprawiedliwości.

3.3. Prokuratura Generalna

W Prokuraturze Generalnej, czyli najwyższej w hierarchii pionu cywilnego prokuratury jednostce organizacyjnej bezpośrednio podporządkowanej prokuratorowi generalnemu, zagadnieniami związanymi z przestępczością handlu ludźmi zajmują się prokuratorzy umiejscowieni w Departamencie do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji. Do podstawowych zadań tej komórki organizacyjnej, skorelowanych z omawianym w niniejszym opracowaniu rodzajem przestępczości należy zaliczyć, m.in.:

- koordynowanie działalności prokuratury i innych organów państwowych w zakresie ścigania przestępczości zorganizowanej i zwalczania terroryzmu, handlu bronią, korupcji, prania pieniędzy, handlu ludźmi, produkcji oraz obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi;
- współpracę międzynarodową w zakresie opracowywania strategii zwalczania międzynarodowej przestępczości zorganizowanej oraz ścigania jej sprawców, współdziałanie z polskim przedstawicielem w EUROJUST w zakresie działań prokuratury oraz z przedstawicielami innych organizacji międzynarodowych i ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską w zakresie zwalczania przestępczości zorganizowanej i terroryzmu, korupcji, prania pieniędzy, handlu ludźmi, rozprzestrzeniania broni masowego rażenia, produkcji oraz obrotu środkami odurzającymi i psychotropowymi;
- sprawowanie zwierzchniego nadzoru służbowego oraz nadzoru procesowego w sprawach prowadzonych w wydziałach do spraw przestępczości zorganizowanej (w tym nad postępowaniami
- o przestępstwo handlu ludźmi) i korupcji prokuratur apelacyjnych⁴¹.

Ponadto od kilku lat zarówno na szczeblu centralnym (Prokuratura Generalna – konsultant krajowy), jak i w jednostkach organizacyjnych niższego szczebla (Prokuratury Apelacyjne) funkcjonują prokuratorzy-konsultanci ds. handlu ludźmi. Ich zadaniem jest m.in. koordynowanie

---

⁴¹ Źródło: <http://www.pg.gov.pl/departament-do-spraw-przestepczosci-zorganizowanej-i-korupcji-700/departament-do-spraw-przestepczosci-zorganizowanej-i-korupcji> [uzyskano 01.02.2015 r.].

postępowań o handel ludźmi realizowanych w prokuraturach niższego szczebla (Prokuratury Okręgowe, Prokuratury Rejonowe), a w przypadku pojawienia się sprawy szczególnie skomplikowanej przejście jej do dalszego prowadzenia.

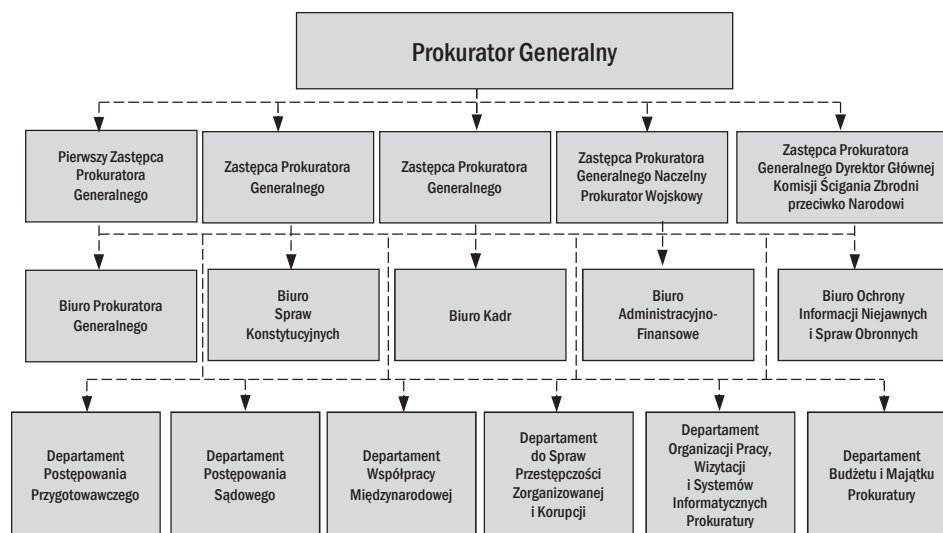
Prokuratorzy-konsultanci ściśle współpracują z funkcjonariuszami Policji, którzy są członkami Zespołów do Walki z Handlem Ludźmi. W ten sposób są wypracowywane wspólne zasady ujednoczenia i harmonizacji współpracy oraz wzajemnej pomocy w obszarze ścigania tej formy przestępczości⁴². Ponadto przedstawiciele Prokuratury Generalnej czynnie uczestniczą w pracach grupy eksperckiej GRETA ds. działań przeciwko handlowi ludźmi, funkcjonującej pod auspicjami Rady Europy a także w projekcie Rady Państw Morza Bałtyckiego tj. Grupy ds. Dzieci przy Radzie Państw Morza Bałtyckiego, który dotyczy problematyki zapobiegania i zwalczania handlu dziećmi wykorzystywanych w działalności przestępczej i żebractwie. Nie można również zapomnieć o regularnej współpracy i wymianie informacji, jaką Prokuratura Generalna prowadzi z placówką dyplomatyczną Stanów Zjednoczonych, w zakresie wymiany informacji o postępowaniach których przedmiotem jest handel ludźmi. Na bieżąco prowadzona jest także współpraca z Eurojustem, a w jej ramach przekazywane są informacje implementowane do raportu i planu działań pt. *Eurojust's action plan against trafficking in human beings*.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę organizacyjną Prokuratury Generalnej RP.

---

⁴² 5 lipca 2007 r. Zastępca Komendanta Głównego Policji wydał polecenie powołania wyodrębnionych etatowo w strukturach Wydziałów Kryminalnych Komend Wojewódzkich i Komendy Stołecznej Policji – Zespołów do walki z Handlem Ludźmi. Koordynację działań wojewódzkich zespołów do walki z handlem ludźmi sprawuje Centralny Zespół do walki z Handlem Ludźmi, Organami Ludzkimi, Pornografią Dziecięcą i Pedofilią, powołany rozkazem organizacyjnym nr 43/07 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 czerwca 2007 r. w Wydziale Kryminalnym Biura Kryminalnego Komendy Głównej Policji.

Schemat 4. Schemat struktury organizacyjnej Prokuratury Generalnej (stan w dniu 01.02.2015 r.)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji z Prokuratury Generalnej [uzyskano 01.02.2015 r.]

Zakończenie

Aby efektywnie identyfikować symptomy i zwalczać zjawisko przestępczości handlu ludźmi koniecznym jest szersze spojrzenie na tą problematykę, również przez pryzmat roli i zadań przypisanych poszczególnym instytucjom tworzącym system bezpieczeństwa wewnętrznego w danym kraju czy regionie. Bowiern, to te podmioty znajdują się na pierwszej linii walki z przestępczością zorganizowaną, która nieustannie ewoluuje sięgając do wszystkich warstw i dziedzin życia społecznego. Należy przy tym również pamiętać o podejmowaniu swego rodzaju „pozytywistycznej pracy u podstaw”, która polegać powinna na:

- podniesieniu poziomu wiedzy obywateli z wykorzystaniem m.in. mediów i komunikatorów internetowych o zjawisku handlu ludźmi, w tym jego przyczynach, skutkach, mechanizmach przestępczych wykorzystywanych do pozyskiwania ofiar itp.;
- konieczności zweryfikowania aktualnie wykorzystywanych i wdrożenia nowych, efektywniejszych narzędzi prawnych i doktryny

stosowanej w zakresie profilaktyki, ujawniania i zwalczania handlu ludźmi i innych skorelowanych form przestępczości;

- wdrożeniu cyklicznych działań w postaci akcji, kampanii i programów profilaktycznych skierowanych do wszystkich grup społecznych, mających na celu w zrozumiały sposób przybliżyć Polakom najistotniejsze elementy legislatywy i wykorzystywane przez państwo mechanizmy zwalczania tej formy przestępczości;
- zaimplementowaniu do programów nauczania, realizowanych na wszystkich etapach systemowego kształcenia w kraju, wiedzy z zakresu przestępczości handlu ludźmi, co niewątpliwie przyczyni się do wzrostu świadomości o możliwych zagrożeniach związanych z tą problematyką u najmłodszych przedstawicieli polskiego społeczeństwa.

Podjęcie intensywnych, synergicznych działań niewątpliwie wpłynie na wzrost poziomu wiedzy obywateli o potencjalnych zagrożeniach związanych z handlem ludźmi, co bezpośrednio przełoży się na poprawę bezpieczeństwa nie tylko obywateli naszego kraju, ale również innych osób stale lub okresowo przebywających na terenie Polski.

Akty Prawne

- [1]. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. uchwalona przez Zgromadzenie Narodowe w dniu 2 kwietnia 1997 r., przyjęta przez Naród w referendum konstytucyjnym w dniu 25 maja 1997 r., podpisana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 16 lipca 1997 r., Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483.
- [2]. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 6 lutego 2014 r. w sprawie Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej, Dz. U. z 2014 r., poz. 189.
- [3]. Ustawa z 20 maja 2010 r. o zmianie ustawy Kodeks karny, ustawy o Policji, ustawy Przepisy wprowadzające Kodeks karny oraz ustawy Kodeks postępowania karnego, Dz. U. z 2010 r. Nr 98, poz. 626.
- [4]. Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o pobieraniu, przechowywaniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów, Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1411.
- [5]. Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, Dz. U. z 2013 r., poz. 1650.

- [6]. Ustawa z dnia 12 lutego 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska, Dz. U. z 2010 r. Nr 40, poz. 227 z późn. zm.
- [7]. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593.
- [8]. Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach, Dz. U. z 2003 r. Nr 128, poz. 1175.
- [9]. Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy, Dz. U. z 2007 r. Nr 89, poz. 589.
- [10]. Ustawa z dnia 15 czerwca 2012 r. o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, Dz. U. z 2012 r., poz. 769.
- [11]. Ustawa z dnia 16 lutego 2007 o zmianie ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. z 2007 r. Nr 48, poz. 320.
- [12]. Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001.
- [13]. Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy, Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141.
- [14]. Ustawa z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary, Dz. U. z 2002 r. Nr 197, poz. 1661.
- [15]. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, Dz. U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553.
- [16]. Ustawa z dnia 7 lipca 2005 r. o państwowej kompensacie przysługującej ofiarom niektórych przestępstw umyślnych, Dz. U. z 2005 r. Nr 169, poz. 1415.
- [17]. Ustawa z dnia 9 lipca 2003 r. o zatrudnianiu pracowników tymczasowych, Dz. U. z 2003 r. Nr 166, poz. 1608.
- [18]. Zarządzenie Ministra Sprawiedliwości nr 114/14/DWMPC z dnia 19 maja 2014 r. w sprawie powołania Rady do spraw Pokrzywdzonych Przesłaniem przez Ministrze Sprawiedliwości.

Literatura

- [1]. Dworzecki J., Ondicová M., Mlýnek J., *Słowacy wobec wybranych patologii społecznych*, wyd. Oficyna Drukarska Z. Spyra, Pszczyzna 2013.
- [2]. Malinowska I., Bryk J., *Handel ludźmi i przestępstwa towarzyszące*, [w:] *Przestępczość zorganizowana. Fenomen. Współczesne zagrożenia. Zwalczenie. Ujęcie praktyczne*, (red.) Jasiński W., Mądrzejowski W., Wiciak K., wyd. WSPol, Szczytno 2013.

Ratyfikowane umowy krajowe i międzynarodowe

- [1]. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW, Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012 r., s. 57.
- [2]. Europejska konwencja o zapobieganiu torturom oraz niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu' Dz. U. z 1995 r. Nr 46, poz. 238 oraz z 2000 r. Nr 21, poz. 261.
- [3]. Karta praw podstawowych Unii Europejskiej uchwalona i podpisana w dniu 7 grudnia 2000 r.
- [4]. Konwencja Nr 182 Międzynarodowej Organizacji Pracy dotycząca zakazu i natychmiastowych działań na rzecz eliminowania najgorszych form pracy dzieci, przyjęta w Genewie dnia 17 czerwca 1999 r., ratyfikowana przez Polskę 1 marca 2004 r., Dz. U. z 2004 r. Nr 139, poz. 1474.
- [5]. Konwencja o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności sporządzona w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmieniona następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełniona Protokołem nr 2., Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284.
- [6]. Konwencja o prawach dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r., Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526.
- [7]. Konwencja Rady Europy o ochronie dzieci przed seksualnym wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych. Konwencja została otwarta do podpisu

- 25 października 2007 r. w Lanzarote podczas 28 Konferencji Europejskich Ministrów Sprawiedliwości.
- [8]. Konwencja Rady Europy w sprawie działań przeciwko handlowi ludźmi, sporządzona w Warszawie dnia 16 maja 2005 r., Dz. U. z 2009 r. Nr 20, poz. 107.
- [9]. Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18 grudnia 1979 r., Dz. U. z 1982 r. Nr 10, poz. 71.
- [10]. Konwencja w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej otwarta do podpisu w Nowym Jorku dnia 7 marca 1966 r., Dz. U. z 1969 r. Nr 25, poz. 187.
- [11]. Konwencja w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 r., Dz. U. z 1989 r. Nr 63, poz. 378.
- [12]. Konwencja w sprawie zwalczania handlu ludźmi i eksploatacji prostytutki, Dz. U. z 1952 r. Nr 41, poz. 278. Ratyfikowana na podstawie ustawy z dnia 29 lutego 1952 r. Dz. U. z 1952 r. Nr 13, poz. 78.
- [13]. Międzynarodowa Konwencja o Ochronie Praw Wszystkich Pracowników – Migrantów i Członków Ich Rodzin, która została przyjęta 18 grudnia 1990 r. rezolucją 45/158 Zgromadzenia Ogólnego ONZ.
- [14]. Międzynarodowy Pakt Praw Gospodarczych, Społecznych i Kulturalnych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r., Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 169.
- [15]. Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych otwarty do podpisu w Nowym Jorku dnia 19 grudnia 1966 r., Dz. U. z 1977 r. Nr 38, poz. 167.
- [16]. Powszechna deklaracja praw człowieka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ rezolucją 217/III A w dniu 10 grudnia 1948 r. w Paryżu.
- [17]. Protokół o zapobieganiu, zwalczaniu oraz karaniu za handel ludźmi, w szczególności kobietami i dziećmi, uzupełniający Konwencję Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, przyjęty przez Zgromadzenie

Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 15 listopada 2000 r. Ratyfikacja Protokołu nastąpiła 26 września 2003 r., Dz. U. z 2005 r. Nr 18, poz. 160.

Witryny internetowe

- [1]. http://www.radaeuropey.sk/swift_data/source/dokumenty/ikre/publikacje/dokumenty/BojprotiobchodovaniuSludmi.pdf
[uzyskano 02.09.2012 r.].
- [2]. <http://www.handelludzi.eu/hl/baza-wiedzy/krajowy-plan-dzialan>
- [3]. <http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/struktura-organizacyjna/departament-wykonania-orzeczen-i-probacji>
[uzyskano 01.02.2015 r.].
- [4]. <http://bip.ms.gov.pl/pl/ministerstwo/struktura-organizacyjna/departament-wspolpracy-miedzynarodowej-i-praw-czlowieka> [uzyskano 01.02.2015 r.].
- [5]. <http://www.pg.gov.pl/departament-do-spraw-przestepczosci-zorganizowanej-i-korupcji-700/departament-do-spraw-przestepczosci-zorganizowanej-i-korupcji>
[uzyskano 01.02.2015 r.].
- [6]. <http://www.human-trafficking-research.org>
[uzyskano 02.09.2012 r.]. [uzyskano 01.02.2015 r.].

Inne

- [1]. *Strategia modernizacji przestrzeni sprawiedliwości w Polsce (na lata 2014-2020)*, Warszawa 2014, wyd. Ministerstwo Sprawiedliwości.

SELECTED INSTITUTIONS AND THE CRIME OF HUMAN TRAFFICKING IN POLAND. INTRODUCTION TO THE ISSUE

Summary

This paper outlines the role of The Ministry of Justice and the General Prosecutor's Office which due to legal and doctrinal obligations deal with the issue of combating the crime of human trafficking in Poland. Furthermore, the text provides a focus on the concept of human trafficking in the subject literature as well as legal instruments implemented in combating this form of crime and the characteristics of the Inter-ministerial Committee for Combating and Preventing Trafficking in Human Beings.

Key words: *trafficking in human beings, the Ministry of Justice, the General Prosecutor's Office, the inter-ministerial Committee for Combating and Preventing Trafficking*